

# IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije



Letnik XLIV, št. 1, januar 2024 | ISSN 1318-1394

**Svoboda, enakost  
in pravica za vse**

**Kretnja leta  
je solidarnost**

**Znanje in izobrazba  
odpirata možnosti**

**Koledar državnih  
prvenstev gluhih 2024**

**Izdajatelj:**

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Drenikova 24, Ljubljana

telefon: 01/500 15 00

telefaks: 01/500 15 22

**Spletna stran:** [www.zveza-gns.si](http://www.zveza-gns.si)**Urednik:** Janez Žura**Uredniški odbor:** Aleksandra Rijavec,

Valerija Škof, Sašo Letonja

**Jezikovni pregled:** Darka Tepina Podgoršek**Oblikovanje:** Artmedia**Tisk:** Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS.

Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

**Fotografija na naslovnici:**

Boris Nose, Grega Pok za Neurje.si,

PGD Mengeš, Sašo Letonja



## Obvestilo urednika

Spoštovani,

na izboru besede in kretnje leta 2023 sta zmagali beseda »ujma« in kretnja »solidarnost« in se medsebojno čudovito dopolnili. Ujma je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika opisana kot »dogodek, pojav v naravi, ki povzroči veliko škodo«, Slovenija pa še ni doživela naravne nesreče tako velikih razsežnosti, kot so bila neurja in poplave v preteklem letu. Razdejala so marsikateri dom in obrnila življenje ljudi na glavo. Številni so bili odrezani od sveta, nekaterim je voda odnesla vse, kar so imeli. Ob tako težkih preizkušnjah pa se pokaže tudi dobra volja ljudi, ki so pripravljeni pomagati. In res je mnogo prostovoljcev prišlo za lopate in pomagalo tistim, ki jim je voda zalila dom. Tukaj nastopi solidarnost, ki pomeni pripravljenost za medsebojno pomoč in sodelovanje in jo moramo vedno razvijati – tudi v časih, ko nas naravne in druge nesreče ne ogrožajo neposredno, kajti le tako bomo v celoti zaživeli kot dobra, strpna in vključujoča družba.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: [urednistvo@zveza-gns.si](mailto:urednistvo@zveza-gns.si).

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: [urednistvo@zveza-gns.si](mailto:urednistvo@zveza-gns.si) ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: [www.zveza-gns.si](http://www.zveza-gns.si).

## Navodilo avtorjem

### Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

### Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tvrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu .jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

# Kazalo

## 4 S sekretarjeve mize

### Aktualno

- 7 Tretji december, mednarodni dan invalidov
- 10 Svoboda, enakost in pravica za vse
- 12 Nedostopnost javnih objektov in avtobusnih prevozov za ljudi z invalidnostmi
- 15 Konferenca DIGIN zdaj dostopna tudi na spletu

### Aktivnosti zveze

- 16 Kretnja leta je solidarnost
- 18 Koristne informacije za uporabnike slušnih aparatov

### Intervju

- 19 Znanje in izobrazba odpirata možnosti

## Kultura

Film o naglušnosti prejel nagrado občinstva **23**

## Šport

Koledar državnih prvenstev gluhih 2024 **25**

## Iz naših društev

Korak bližje osebam z izgubo sluha **26**

Zaključek leta tudi za skupino za samopomoč naglušnih **27**

Pohod po dežju z društvom oseb z okvaro sluha celjske regije **28**

Zabava ob koncu leta 2023 **30**

Keramične ustvarjalnice v MDGN Velenje **31**

Preverjanje telesne pripravljenosti **33**

Spletne prevare **34**

*Matjaž Juhart*

# S SEKRETARJEVE MIZE

---

## **Kretnja leta 2023: solidarnost**



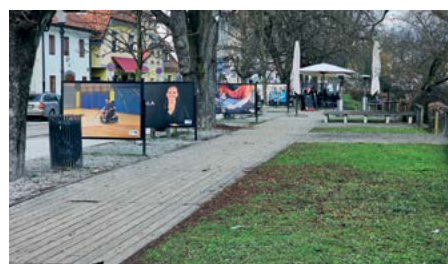
Novo koledarsko leto se je začelo z zelo lepim dogodkom, in sicer z razglasitvijo besede in kretnje leta za leto 2023. Tokrat smo praznovali peto obletnico prve razglasitve, ko si nismo mogli misliti, da se bo izbor tako lepo uveljavil. Prejeli smo veliko predlogov za kretnjo leta 2023, v najožji izbor je bilo izbranih pet finalistov, od katerih je zmagala kretnja »solidarnost«. Najlepša hvala Valeriji Škof, ki povezuje projekt in tudi aktivno sodeluje pri razglasitvi. Hvala vsem vam za predloge in glasovanja, zaradi česar sta znakovni jezik in kretnja postavljena ob bok tako velikega dogodku, kot je slovenska beseda leta.

## **Projekt ZDGNS: S pomočjo slovenskega znakovnega jezika se učimo slovenščine**



V veliko veselje nam je bila odločitev komisije na Ministrstvu za kulturo, da projekt ZDGNS podpre in omogoči nadaljnji razvoj slovenskega znakovnega jezika. S potekom in učinki projekta vas bomo sproti seznanjali.

## **Vseslovenska akcija ozaveščanja o socialnem vključevanju invalidov**



ZDGNS je podprla projekt NSIOS, ki je na Krakovskem napisu v Ljubljani postavil fotografsko razstavo, s katero skupaj z vsemi sodelujočimi invalidskimi organizacijami ozavešča in informira družbo o delu in življenju invalidov.

### Sklep FIHO za ZDGNS za leto 2024



Veseli nas, da smo vsi na ZDGNS in v društvih uspešno spisali Vlogo za FIHO za leto 2024. Prejeli smo sklep za leto 2024, kar omogoča nadaljnje delo in razvoj naših programov.

### Upravni odbor ZDGNS

Takoj po novoletnih praznikih se je sestal Upravni odbor ZDGNS, ki je med drugim obravnaval tekoče zadeve in se predvsem seznanil s sklepom FIHO za leto 2024.

### Računsko sodišče RS na ZDGNS



Na ZDGNS poteka nadzor Računskega sodišča RS, kar nas veseli, saj nam bo nadzor pomagal še izboljšati delovanje in odpraviti morebitne pomanjkljivosti. Na ZDGNS delujemo transparentno in želimo si, da so sredstva porabljena učinkovito, transparen-

tno, v dobro našim uporabnikom. S sredstvi FIHO in drugimi financerji iz razpisov dopolnjujemo državno skrb za osebe z izgubo sluha.

### Usposabljanje strokovnih delavcev na CSD Domžale



Strokovni delavci ZDGNS in zunanji izvajalci na povabilo CSD Domžale sodelujejo pri usposabljanju strokovnih delavcev na CSD Domžale, in sicer na področju oseb z izgubo sluha – od učenja znakovnega jezika do spoznavanja posebnosti dela oseb z izgubo sluha.

### Statut in poslovnik ZDGNS



Dejavno izvajamo aktivnosti, povezane s spremembami statuta in poslovnika ZDGNS. Cilj je, da omenjena akta še letos obravnavajo na seji UO ZDGNS in potrdijo na skupščini ZDGNS. S tem so odprta vrata za izpeljavo volitev organov ZDGNS, ki bodo spomladi leta 2025.

### ZDGNS vodi obsežne aktivnosti na področju zakonodaje v RS

Anton Petrič, strokovni sodelavec na ZDGNS, v skladu z usmeritvami UO in strategije ZDGNS vodi in koordinira delo na področju zakonodaje na ZDGNS. Uskladili smo seznam prioriteta, pripravili akcijski in izvedbeni

načrt, na ministrstvih in vseh drugih ustreznih organizacijah pa potekajo obiski. Anton Petrič bo s sodelavci v kratkem predstavil načrt in aktivnosti, upamo pa, da tudi že konkretne rezultate in učinke.

### **Predavanje Uporaba tehničnih pripomočkov in izračun izgube sluha**



Na ZDGNS smo za strokovne delavce ZDGNS in društev organizirali praktično predavanje na temo uporabe tehničnih pripomočkov in izračuna izgube sluha. Taka izobraževanja bomo še naprej pripravljali, saj je nenehno izobraževanje stalnica na našem področju dela.

### **Začetek izvajanja Sprememb in dopolnitev Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja in Sklepa o spremembah in dopolnitvah Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov**



Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

ZZZS je s posebno okrožnico seznanil vse izvajalce zdravstvenih storitev, dobaviteljev medicinskih pripomočkov in območne enote ZZZS s spremembami Pravil OZZ in novele Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih, ki so začeli veljati s 1. 1. 2024. Izredno nas veseli, da so prisluhnili dolgoletnim naporom ZDGNS in sprejeli zelene spremembe. Zagotovo nismo dosegli vseh zastavljenih ciljev, so pa na ZZZS naredili korak naproti uporabnikom medicinskih pripomočkov. Več o okrožnici in spremembah objavljamo v vseh medijih ZDGNS.

## **ODKRIJTE NOVO APLIKACIJO SPLETNE<sup>TV</sup>, ki jo lahko s QR-kodo naložite na telefon.**

Če se spletna stran za nalaganje ne odpre, lahko aplikacijo na operacijski sistem Android naložite tako, da v trgovini Google Play v iskalnik vtipkate Spletna TV, poiščete naš logotip in aplikacijo namestite na telefon. Mobilna aplikacija Spletna TV omogoča ogled in poslušanje oddaj in prispevkov ter pregledovanje novic na portalu [www.spletnatv.si](http://www.spletnatv.si).





# Tretji december, mednarodni dan invalidov

**Invalidov je kar petnajst odstotkov svetovne populacije, kar je več kot milijarda ljudi, a so kljub temu še vedno diskriminirani in socialno izključeni.**



Leta 1992 so tretji december z resolucijo Generalne skupščine Organizacije združenih narodov razglasili za mednarodni dan invalidov, da bi tako opozorili na težave in izzive, s katerimi se spoprijemajo ljudje z različnimi oviranostmi. Predsednica Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije

(NSIOS) Mateja Toman je povedala, da je mednarodni dan invalidov priložnost, da širšo javnost opozorimo na težave ljudi z invalidnostmi. »Smo zelo velika in zelo heterogena družbena skupina, ki pa je žal še vedno podvržena diskriminaciji in neenakim možnostim sodelovanja na različnih življenjskih

Skupinska slika udeležencev proslave





Govor predsednice  
RS Nataše Pirc Musar

*področjih. Zato smo tudi pogosteje socialno izključeni in v slabšem ekonomskem položaju kot preostali prebivalci. Želimo opozoriti na svoje pravice in na to, kaj še potrebujemo, da bi lahko enakopravno sodelovali v družbi. Želimo povedati tudi to, da invalidi kot velika družbena skupina prav tako prispevamo k razvoju naše družbe.«*

Dan invalidov smo v Sloveniji praznovali v kongresnem centru Brdo pri Kranju. Tokrat so bile teme usmerjene v pravice invalidov do dostopnih volitev, izzive usposabljanja in zaposlovanja ter dostopnost, ključnega pomena pa je dostop do informacij v procesu volitev ter predvsem možnost voliti in biti izvoljen. Navzoče je nagovorila tudi predsednica Slovenije Nataša Pirc Musar. »Danes sem izpostavila predvsem to, da je v Sloveniji še veliko stavb brez dvigal, kar pomeni večjo odrezanost invalidov od življenja zunaj stanovanj; tudi vsi centri za socialno delo še nimajo klančin za invalide. Poudarila sem, da je izjemno pomembno, da nadziramo izvajanje zakona o osebni asistenci, izjemno vesela pa sem, da v državnem zboru že poteka postopek za spremembo volilne zakonodaje; ta bo omogočila tudi invalidnim osebam, ki jim je

*bila sicer odvzeta poslovna sposobnost, da spet dobijo volilno pravico. Velik uspeh je bil tudi vpis slovenskega znakovnega jezika in jezika gluhoslepih v ustavo leta 2021, vendar je to le prvi korak, zato kot številni drugi pred mano ponovno pozivam vlado, da čim prej pripravi podzakonske akte in ustavno varovano pravico spremeni iz mrtve črke na papirju v aktivno pravico.«*

Ljudem z oviranostmi je lepe praznike in uspešno pot naprej zaželela tudi predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič. »Želela bi si, da bi svet postal tak, da se invalidi ne bi počutili izključene, ampak da bi bile vse ovire, ki jih morajo žal premagovati v življenju – dosti večje ovire kot pa ljudje, ki nimajo teh težav –, čim bolj odstranjene ter da bi bili popolnoma vključujoča družba in se sploh ne bi več delili na ene in druge. Seveda so takšni dnevi pomembni, da se spomnimo, kaj vse moramo kot družba še narediti, da invalide popolnoma enakopravno vključimo v družbo. Slovenija je na tem področju naredila veliko. Ne samo da je že pred leti ratificirala konvencijo o pravicah invalidov, temveč je sprejela tudi kar precej zakonov, ki lajšajo





Predstavniki invalidskih organizacij morajo biti vključeni v procese oblikovanja sistemskih rešitev in drugih ukrepov na področjih, ki so relevantna za osebe z invalidnostmi.

*življenje invalidom in jih vključujejo v družbo, moramo pa še precej postoriti.«*

Predsednica državnega zbora je priznala, da se tudi sama spopada z naglušnostjo.

*»Veste, saj se zelo dobro zavedam, kaj pomeni imeti neko oviro v življenju. Tudi jaz imam mamo, ki je zelo naglušna, in mislim, da grem kar po njeni poti. Včasih že precej slabo slišim, a moram reči, da včasih to niti ni tako slabo. Če poslušam kakšne razprave v parlamentu, je morda bolje, da ne slišim preveč. Ampak šalo na stran, mislim, da se bomo, ker smo dolgoživa družba, vsi prej ali slej srečali s kakšno tako težavo, neko fizično, telesno okvaro, ki nam bo povzročala težave v življenju.«*

Frank Folino, član upravnega odbora Mednarodne zveze gluhih (WFD), je v izjavi za javnost dejal, da se WFD pridružuje mednarodni skupnosti pri praznovanju tega pomembnega priznanja milijarde ljudi s posebnimi potrebami. *»Danes je mednarodni dan invalidov. WFD se pridružuje mednarodni skupnosti pri praznovanju tega pomembnega priznanja milijarde ljudi s posebnimi potrebami, vključno z gluhiimi skupnostmi po vsem*

*svetu. WFD želi priznati delo, ki ga opravljamo z našimi 136 nacionalnimi člani, ki vodijo delo za gluhe osebe v svojih državah. Priznavamo tudi gluhe osebe s posebnimi potrebami, ki so pomembni deli vključujočih skupnosti gluhih. Ta dan praznujemo skupaj s partnerskimi organizacijami v mednarodnem invalidskem gibanju, združenimi v Mednarodno zvezo invalidov (International Disability Alliance). Naš moto je **Nič o nas brez nas.**«*

Tretji december je tudi priložnost, da se poleg težav, s katerimi se spopadajo invalidi, zavemo tudi koristi, ki jih ljudje z različnimi oviranostmi prinašajo na vseh področjih političnega, družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja.



Frank Folino,  
Mednarodna zveza  
gluhih (WFD)

# Svoboda, enakost in pravica za vse



**Svoboda, enakost in pravica za vse je bilo v letu 2023 geslo mednarodnega dneva človekovih pravic, ki ga praznujemo 10. decembra.**

Gre za 75. obletnico sprejetja mednarodne zaveze k spoštovanju človekovih pravic in svoboščin vseh ljudi, ki so bile leta 1948 prvič zapisane. Varuh človekovih pravic Peter Svetina je ob tej priložnosti dejal: »Splošna deklaracija človekovih pravic govori o splošnih univerzalnih človekovih pravicah, ki veljajo za vse. Še posebej se sistem dotika invalidov, ne nazadnje zato, ker govori o vseh ljudeh, da

*smo vsi ljudje enaki, da imamo od rojstva človekove pravice. Zelo pomembno je, da znotraj tega tudi ljudje razumemo, da vsi spadamo v te človekove pravice, torej tudi invalidi – ti v decembru praznujejo mednarodni dan invalidov –, še posebej skupina gluhih in naglušnih ter gluhoslepih, ker smo njihovo pravico do znakovnega jezika vpisali tudi v ustavo. Žal to ostaja mrtva črka na papirju, kajti podzakonskih aktov še ni. Od vlade pričakujem – in jo stalno pozivam –, da sprejme tudi te podzakonske akte in da slovenski znakovni jezik zaživi tudi v praksi.«*



Peter Svetina,  
varuh človekovih pravic

Dodal je, da se veliko ukvarjajo tudi s področjem dostopnosti za vse ljudi z invalidnostmi. Kot ustanova so pripravili gradiva v lahkem branju in prispevke opremili s podnapisi in slovenskim znakovnim jezikom. Dotaknil pa se je tudi zakona o osebni asistenci in vklju-

čevanja oseb z invalidnostjo v družbo. »Osebna asistenca in dolgotrajna oskrba sta zelo pomembni zadevi, ki se dotikata tudi invalidov. Pri tem apeliramo na posluš vlade, predvsem pa jo opozarjamo, da se to ne zlorablja na vsakem koraku. Potrebni pa so mehanizmi, s katerimi bi dobili in ne nazadnje sankcionirali tiste, ki to zlorablajo, drugim pa je treba omogočiti, da dostopajo do osebne asistencije, zlasti do tega, da imajo skupnostno skrb, da v okolju, kjer živijo, dobijo vse potrebne podporne storitve za normalno vključevanje.«



Matjaž Juhart,  
sekretar ZDGNS

Sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Matjaž Juhart meni, da je mednarodni dan človekovih pravic priložnost, da spoštljivo opozorimo zakonodajalce in državo, kje so največje ovire. »Na področju oseb z izgubo sluha bi v ospredje postavil tri večje izzive – izzivov je sicer mnogo več. Prvi je še vedno nerealiziran ustavni zakon o razvoju in financiranju slovenskega znakovnega jezika. Drugo večje področje je področje dostopnosti do informacij in komunikacij. Kljub razvoju tehnologije naglušne osebe, ki ne uporabljajo znakovnega jezika – v Sloveniji jih je približno dvesto tisoč –, še vedno ne morejo v živo in sproti spremljati medijev, kulturnih prireditev, praznikov s sprotnimi podnapisi ali drugimi tehničnimi pripomočki. Tretje področje je področje izobraževanja. Še vedno žal ugotavljamo, da je izobraženost gluhih otrok na zelo nizki ravni, boljša je pri naglušnih in vse to je zagotovo posledica nepriznavanja jezika in omejenosti pri dostopnosti.«

Praznovanju dneva človekovih pravic se je v imenu 136 držav članic pridružila tudi Mednarodna zveza gluhih (WFD), je v izjavi za javnost dejal predsednik zveze Joseph J. Murray.

»Danes se Mednarodna zveza gluhih in njeni redni člani iz 136 držav pridružujejo svetov-

nemu praznovanju dneva človekovih pravic. 10. decembra 2023 mineva 75 let od ene izmed najbolj prelomnih svetovnih zavez na svetu: Splošne deklaracije človekovih pravic. Več kot 70 milijonov gluhih ljudi po vsem svetu se trdno zavzema za jezikovne človekove pravice do nacionalnih znakovnih jezikov, kar je bila tudi tema dneva človekovih pravic v letu 2023: 'Dostojanstvo, svoboda in pravičnost za vse'. V številnih delih sveta je dostop gluhih do nacionalnih znakovnih jezikov še vedno le želja. Izkoristimo zakon, ki ga je ustvaril dan človekovih pravic, oblikujmo trajnostna zaveznitva, da bi naše neodtujljive jezikovne človekove pravice za nas postale resničnost.«



Joseph J. Murray,  
predsednik WFD

# Nedostopnost javnih objektov in avtobusnih prevozov za ljudi z invalidnostmi



**Osebe z različnimi invalidnostmi se v vsakdanjem življenju še vedno spoprijemajo z velikimi izzivi.**

V Evropi živi 15 odstotkov prebivalstva z invalidnostmi, pri nas okoli 13 odstotkov, od katerih jih ima osem odstotkov tudi izdano odločbo. Kljub temu Slovenija zamuja pri uveljavljanju rešitev, ki bi jim omogočala polno vključitev v družbo. Zagovornik načela enakosti Miha Lobnik ugotavlja velike zamude pri uveljavljanju dostopnosti medkrajevnega avtobusnega prevoza in objektov v javni rabi. »Ocena, ali bodo prilagoditve zagotovljene do zakonskega roka, nam jasno pokaže, da čez dve leti vsak četrti javni objekt v Sloveniji ne bo dostopen za ljudi z oviranostmi, torej ne bo gradbeno prilagojen. Če sem natančen, 40 % prostorov ne bo imelo potrebnih tehničnih prilagoditev, čez 60 % pa seveda ne zvočnih indikatorjev, svetlobnih indikatorjev in pisnih informacij, če ne bomo v teh dveh letih vsi skupaj česa naredili.«

Predsednik zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic ugotavlja, da je Ljubljana po tej plati bolje urejena kot Bruselj, težave pa se kažejo v manjših krajih. »Pri gibalno oviranih, na primer pri paraplegikih in tetraplegikih, je pomembno tudi, da so prilagojene sanitarije. Naši člani imamo popolno inkontinenco na blato in urin in včasih je to kar težava. Kadar greš v kakšno javno ustanovo, najprej pogledaš, ali je kje kakšen Petrol ali podjetje ali tudi kakšen hotel, gostišče, kjer po navadi že prilagodijo tudi sanitarije, tako da je potem veliko lažje in brezskrbno opravljati svoje stvari.«

Predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije Matej Žnuderl je dejal, da v javnih objektih pogrešajo predvsem zvočne označbe. »Toda za nas komunikacija ni prilagojena niti toliko, da bi našli vrata v neki



Matej Žnuderl,  
predsednik Zveze  
društev slepih in  
slabovidnih Slovenije



Dane Kastelic,  
predsednik Zveze  
paraplegikov Slovenije

*objekt, niti da bi se lahko znotraj samostojno znašli, saj so vse te informacije po večini grafične, in spet potrebujemo pomoč neke tretje osebe. Pri tem mogoče naletimo na paradoks: v državnih službah so kar navajeni, da pridemo s spremljevalcem, ko pa se je oblikoval Zakon o osebni asistenci, so bili sprva prepričani, da slepi ne potrebujemo asistentov.»*

Pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije si želijo, da bi bili vsi objekti v javni rabi ustrezno opremljeni s slušno zanko. Po mnenju strokovnega sodelavca zveze Antona Petriča pa bi morali gluhe obveščati tudi z napisi ali s SMS-sporočili, saj zvočnih obvestil ne slišijo.

*»Kako bi v velikem objektu, na primer v trgovskem središču, stadionu ali velikih bolnišnicah, osebe z okvaro sluha obvestili, če bi se pojavila nevarnost – denimo požar, poplava, vdor vode ali potres. Obvestil po ozvočenju ne bodo razumeli. V Ameriki sem videl dobro rešitev. Ko sem vstopil v večje nakupovalno središče, sem na mobilni telefon dobil potisno sporočilo, da sem na območju trgovskega centra in da me bodo obvestili v primeru nevarnosti. Če pa želim vedeti, kje je izhod, pritisnem na povezavo, in prikaže se mi zemljevid objekta*

*z zasilnimi izhodi. To bi bilo smiselno tudi za naša trgovska središča.»*

Veliko težav imajo ljudje z invalidnostjo tudi pri prevozu iz kraja v kraj, saj večina avtobusov in postajališč ni primerno prilagojenih in opremljenih. Za to bi morala država poskrbeti že pred tremi leti. Predsednik Zveze paraplegikov Dane Kastelic tudi pri tem za zgled daje Ljubljano, kjer je 98 odstotkov mestnega avtobusnega prevoza opremljenih s klančino za invalide; težava je spet v manjših krajih, še posebej pa avtobusne povezave med posameznimi kraji. *»Izobraževanja in šolski centri so po navadi v velikih mestih in invalidi, ki živijo na obrobju, so s tem praktično izključeni iz nadaljnega srednješolskega in visokošolskega ter seveda univerzitetnega izobraževanja. To ni samo diskriminacija, ampak je zavestno potiskanje državljanov, ki imajo tako ali drugačno invalidnost, v neki ožji krog domačega okolja.»*

Predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije ZDSSS Matej Žnuderl je povedal, da pogrešajo predvsem možnost, da bi bili na poti bolj samostojni, saj ne potujejo vedno s spremstvom. *»V tujini imajo ponekod to urejeno s taktilnimi oznakami ali zvočnimi signali bodisi na postajah bodisi z apli-*

V Evropi živi 15 odstotkov prebivalstva z invalidnostmi, pri nas okoli 13 odstotkov.



*kacijami na mobilnih napravah. Vsekakor pa imajo pogosto v samih vozilih napoved prihajajoče postaje.«*

Gluhi in naglušni imajo težave pri pridobivanju informacij o prihodu in odhodu avtobusov, saj niso povsod dostopne kot elektronski napisi ali tabele, ki bi označevale postaje ter prihode in odhode posameznih avtobusov. Pogrešajo enotno aplikacijo za vse avtobusne prevoze in možnost kupovanja vozovnic po spletu, je še opozoril Petrič.

Za prilagoditev medkrajevnih avtobusnih prevozov je Slovenija že pred tremi leti zamudila rok. 15-letni rok za fizično dostopnost objektov v javni rabi pa se izteka z letom 2025. Po anketi, ki jo je izvedel Zagovornik enakih načel, skoraj polovica javnih objektov nima tehničnih prilagoditev, kot so na primer dvigalo, klančina za invalidske vozičke in indukcijska zanka, 90 odstotkov pa ni prilagojenih s pisnimi, zvočnimi in svetlobnimi oznakami.



Miha Lobnik, Zagovornik načela enakosti



Anton Petrič, strokovni sodelavec ZDGNS



# Konferenca DIGIN zdaj dostopna tudi na spletu

V preteklem letu so na Institutu Jožef Stefan pripravili konferenco z naslovom Digitalna vključenost v informacijski družbi. Namenjena je bila ozaveščanju, proučevanju in predstavitvi novih načinov uporabe podpornih tehnologij za vključevanje oseb z različnimi oviranostmi, med katere štejemo gibalno ovirane, slepe in slabovidne, gluhe in naglušne, osebe s težavami v kognitivnem funkcioniranju ter starejše z različnimi oviranostmi.

Konferenca Digitalna vključenost v informacijski družbi je potekala v sklopu posvetovanj z naslovom Informacijska družba 2023, organizirali pa so jo Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, Institut Jožef Stefan in Evropski center za vire o dostopnosti. Konferenca, ki je bila namenjena ozaveščanju, obveščanju, omreževanju in posvetovanju, je poleg na-

predka glede dostopnosti odstrla tudi številne težave, ki jih v Sloveniji in tudi v Evropski uniji odpravljamo prepočasi.

Posnetki konference so zdaj opremljeni s podnapisi in tolmačeni v slovenski znakovni jezik. Dostopni so na kanalu Youtube, kjer jih lahko najdete pod povezavo: <https://www.youtube.com/@KonferencaDIGIN/videos>

Skupina	Ocena
<b>Starejši, po starostnih skupinah</b>	
• med 65 in 99	350.000
• med 70 in 99	254.000
• med 75 in 99	165.000
<b>Slepi in slabovidni</b>	
• huda okvara vida	10.000
• resnejše okvare vida	35.000
<b>Gluhi in naglušni</b>	
• gluhi	1.500
• naglušni	200.000
<b>Gibalno ovirani</b>	
• osebe s cerebralno paralizo	4.000
• osebe z multiple sklerozo	3.500
• osebe, ki so člani invalidskih organizacij	35.000
<b>Kognitivne omejitve</b>	
• osebe s poškodbo glave	3.000
• osebe z disleksijo	15.000
• osebe z avističnim spektrom	20.000
• osebe z downovim sindromom	3.000
<b>Skupaj ocena števila oseb z oviranostmi</b>	<b>671.000</b>

Tabela prikazuje število oseb z različnimi oviranostmi v Sloveniji.



# Kretnja leta je solidarnost

## Pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije smo že peto leto zapored izbrali kretnjo leta.

Od leve proti desni:  
dr. Simona Klemenčič  
ZRC SAZU, Valerija Škof,  
Spletna TV, Mladen  
Veršič, ZDGNS

Leta 2019 je največ glasov dobila kretnja ustava. Kretnja leta 2020 je postala korona-

virus. Za leto 2021 je ta naziv pripadel kretnji PCT, lani pa kretnji Vse je v naših rokah.



Do 10. novembra 2023 smo prejeli 18 predlogov za kretnjo leta 2023. Posebna komisija jih je izbrala pet in jih poslala na glasovanje, ki je potekalo do 8. januarja 2024.

1. poplava
2. solidarnost
3. sirena
4. etimološki slovar
5. dostopnost

Na tretje mesto se je s 24 odstotki glasov uvrstila kretnja etimološki slovar. Drugo





Ob razglasitvi  
kretnje leta

mesto je z 28 odstotki zasedla kretnja poplava, zmagala pa je solidarnost z 38 odstotki glasov.

Razglasitev kretnje leta je potekala v atriju Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kjer so obenem razglasili tudi besedo leta. To je postala beseda ujma. Besedi sta glede na preteklo leto, polno poplav in neurij, ki so prizadela Slovenijo, tesno povezani. Potem ko so mnogi v tej naravni nesreči izgubili vse, nam je izkazana solidarnost vlila vsaj nekaj upanja. V finalu za besedo leta je bilo sicer 11 besed; takoj za ujmo se je uvrstila beseda nutrija.

Pesem leta, sestavljeno iz besed, ki so se uvrstile v finale, je postala pesem Rista Ko-

vacheva Potovanje skozi besedni labirint. Naslov novotvorjenke pa je osvojila skovanka strojetvor.

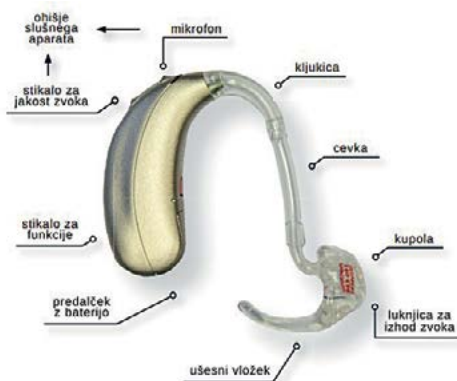


Zmagala je kretnja  
solidarnost.

# Aktivnosti zveze

# Koristne informacije za uporabnike slušnih aparatov

Naslednji številki glasila Iz sveta tišine bomo priložili knjižico z naslovom Slušni aparat – Kaj zdaj? Gre za dragocen vir informacij za ljudi z izgubo sluha, ki uporabljajo slušni aparat, in tudi za tiste, ki se srečujejo z uporabniki slušnega aparata in jim želijo pomagati pri njihovi uporabi in skrbi zanj. V knjižici je predstavljen celovit pregled tem, povezanih z uporabo slušnih aparatov: od postopka pridobivanja slušnega aparata in opisa delova-



nja in funkcij do praktičnih nasvetov o vzdrževanju in uporabi v različnih okoliščinah. Poseben poudarek je namenjen razumevanju, kako slušni aparat deluje in kako vpliva na vsakdanje življenje. Predstavljeni so sestavni deli klasičnega slušnega aparata in navodila za pravilno namestitvev. Vsebina knjižice ne pozablja na praktične vidike, kot so skrb za baterije in polnilne akumulatorje, menjava baterij, čiščenje slušnega aparata ter nasveti za uporabo v različnih situacijah, vključno s telefoniranjem in uporabo drugih slušnih pripomočkov. Na koncu so nasveti za lažje sporazumevanje z osebami z izgubo sluha in seznam društev ZDGNS, ki ponujajo podporo posameznikom z okvaro sluha. S pomočjo knjižice želimo pripomoči k lažji uporabi slušnih aparatov in olajšati pot posameznikom do ponovnega uživanja v lepoti zvoka in do uspešne komunikacije z drugimi.



# Znanje in izobrazba odpirata možnosti

**Objavljamo intervju z Gabrom Rupnikom, ki je kmalu po rojstvu oglušel in je prvi in do zdaj edini Slovenec, ki je končal študij na Gallaudetovi univerzi v Washingtonu v ZDA.**



**Prosim vas, da napišete nekaj o sebi.**

Sem Gaber Rupnik, pri trinajstih mesecih sem oglušel zaradi meningitisa. Po izobrazbi sem diplomirani inženir kemije. Moja poklicna pot je uspešna. Po končani waldorfski gimnaziji v Ljubljani sem se kot prvi in do zdaj tudi edini Slovenec leta 2007 vpisal na priznano Univerzo Gallaudet v Washingtonu D.C. To je najstarejša in največja univerza za osebe z izgubo sluha, kjer sporazumevanje poteka v ameriškem znakovnem jeziku in angleščini. Kot odličen študent sem prejel več nagrad, prejemal sem tudi štipendijo Javnega sklada Ad futura Republike Slovenije, ki študentom z določenimi dosežki omo-

goča študij v tujini. Študij na univerzi sem končal leta 2012 in pridobil naziv diplomirani inženir kemije. Po vrnitvi v domovino sem nekaj časa delal v Mestnem muzeju prek javnih del, medtem ko sem nostrificiral diplomu pri ministrstvu za šolstvo, nato pa se leta 2015 zaposlil najprej v podjetju Alterno AD d.o.o., od leta 2021 pa delam v podjetju Alterno Labs d.o.o. kot analitik kontrole kakovosti zdravil.

**Zakaj ste se odločili za študij v ZDA?**

V drugem letniku gimnazije je prišla na obisk profesorica iz Amerike, ki poučuje na Univerzi Gallaudet. Razlagala mi je o tamkajšnji uni-

Intervju



Gaber Rupnik pri praktičnem usposabljanju na univerzi

verzi, ki je prej nisem poznal. Potem sem se odločil, da grem za en teden tja pogledat, kako poteka študij. Ker mi je bilo všeč, sem se prijavil.

### **Zakaj prav kemija?**

Po prvem letniku sem izbral kemijo, ker so zame matematika, fizika, kemija veliko lažje kot pa jezik, pa tudi veliko bolj me veselijo naravoslovni predmeti kot družboslovni. V službi potrebujem znanje matematike, fizike, angleščine, računalništva ...

### **Se je bilo težko naučiti ameriški znakovni jezik? Kako bi ga primerjali s slovenskim znakovnim jezikom?**

Ne, angleškega znakovnega jezika se ni bilo težko naučiti. Pred prvim letnikom sem obiskoval Inštitut za angleški jezik, ki je na Univerzi Gallaudet prav zato, da se tuji študenti naučijo ASL (american sign language), in potem pri študiju nisem imel težav. Seveda ameriški znakovni jezik in slovenski nista primerljiva. Zgodovina ASL je dolga več kot sto petdeset let in ima veliko več besed kot slovenski znakovni jezik, katerega težava je pre-majhno besedišče.

### **Ali ste angleško znali že prej? Kje ste se največ naučili?**

Da, prej sem znal angleško, ker sem od tretjega razreda hodil v redno osnovno in potem še srednjo šolo. Največ angleščine pa sem se vseeno naučil na Inštitutu za angleščino, kjer sem nove angleške besede usvajal skupaj s kretnjo. Prej v osnovni in srednji šoli nisem imel toliko motivacije, ker nisem slišal.

### **Kakšen občutek je študirati na univerzi, kjer vse poteka v znakovnem jeziku?**

Prvič sem občutil, kako študirajo slišči. Ni bilo komunikacijske ovire. Vse sem razumel. Na Univerzi Gallaudet imajo vsi študentje vso podporo, študirajo lahko na primer tudi slišči. Skoraj vsi profesorji znajo uporabljati znakovni jezik, zraven imajo tudi tolmače. Prav tako so prikazani podnapisi, ko profesor govori ali tolmač prevaja.

### **Kako je potekal vaš študij, kakšne so bile vaše obštudijske dejavnosti?**

Predavanja potekajo po navadi od osmih do dveh popoldne, včasih tudi popoldne, odvisno od urnika. Potem so tu naloge, učenje. Življenje v kampusu, v katerem so velika jedilnica s pestro ponudbo, knjižnica, kino in veliko prostorov za druženje, je zelo lepo. Vse je urejeno. V kampusu je tudi zdravnik.

### **Ste imeli priložnost ostati v ZDA? Kaj vas je pripeljalo nazaj domov?**

Ja, imel sem priložnost ostati, ampak ker sem imel štipendijo in bi bila težava, če bi ostal, sem se vrnil in ni mi žal.

### **Ali so kakšne posebne razlike med gluho skupnostjo v ZDA in Sloveniji, ki bi jih lahko predstavili?**

Razlika je velika, ker je v ZDA toliko gluhih, kot ima Slovenija prebivalcev. Na Gallaudetu je 2000 študentov z vsega sveta in spoznal sem ogromno prijateljev. V Sloveniji imam zelo malo stikov z gluhih, ne vem, zakaj. Skupnost je zelo razdrobljena.

### **Delate kot analitik kontrole kakovosti zdravil. Kako se sporazumevate s sodelavci?**

Vedno si pišemo po elektronski pošti. Če pa imamo kratek sestanek, uporabljam aplikacijo Live Transcribe, ki govor pretvori v besedilo. Če je sestanek dolg, pa naročim tolmača, da je zraven na sestanku.

### **Za Spletno TV ste dejali, da vas veseli šport. Kateri šport imate najraje in zakaj?**

Zdaj najraje kolesarim, rad plavam in supam, včasih sem veliko igral tenis – upam, da ga bom še. Tudi smučanje in tek na smučeh imam rad ter veliko hodim.

### **Zakaj je za gluhe pomembno, da se odločijo za študij?**

Znanje in izobrazba sta pomembna, ker ti odpirata več možnosti.

### **Kaj bi sporočili našim bralcem?**



Rad bi še povedal, da je znanje za gluho osebo najpomembnejše. Zadnje čase mi je v veliko pomoč ChatGPT, ki mi razloži besedo, če nisem čisto prepričan o pomenu. Vendar ga ne moreš uporabljati, če nimaš znanja. Včasih na kakšno vprašanje odgovori zelo neumno. Zato še enkrat: učenje, znanje.

Rad hodi v hribe, fotografija je z Vršiča.



Univerza Gallaudet v Washingtonu D. C.



# SPLETNA<sup>TV</sup>

www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si



Facebook/spletnaTV



Youtube/spletnaTV



Livestream/spletnaTV

**SPLETNA TV**

HITRI DOSTOP [Izborje...](#) [PONUDBA](#) [O NAS](#) [KONTAKT](#)

### AKTUALNO

24. 06. 2023  
Ameriško podjetje Sorenson uspešno po svetu

23. 06. 2023  
Hiša Bojana Jovenoviča ni več varna

22. 06. 2023  
Ob naravnih nesrečah se pojavijo tudi duševne stiske

21. 06. 2023  
Evropsko prvenstvo gluhih v atletiki

### DONIRAJ DOHODNINO

Doniraj % dohodnino za razvoj slovenskega znakovnega jezika

### USTAVA RS V SZJ

USTAVA RS V SZJ

### OGLASI

ceneje.si

### NOVICE

23. 06. 2023  
Zveza potrošnikov Slovenije: Pozor pri dvigih na bankomatih na Hrvaškem!

08. 06. 2023  
Gluhi pripravljajo tožbo zoper državo

08. 06. 2023  
ZDGENS pripravlja tožbo zoper državo

05. 06. 2023  
Na današnji skupščini ZDGENS tudi o tožbi zoper državo

[Več novic >](#)



# Film o naglušnosti prejel nagrado občinstva

34. ljubljanski mednarodni filmski festival je med drugim predstavil tudi celovečerni igrani film z naslovom Oktenksčau. Gre za nizozemski film, ki odpira okno v svet gluhih in naglušnih. Film je posnet v nizozemskem znakovnem jeziku, na dveh predvajanjih v Sloveniji pa je bil sproti tolmačen v slovenski znakovni jezik. Film pripoveduje zgodbo o gluhi deklici in njeni naglušni prijateljici, ki se podata na pustolovščino. »Za dvajsetletno Jamie se začne nova pot – šolanje nadaljuje v zavodu za gluhe in naglušne, kjer naj bi se lažje vključila v družbo. A Jamie je sramežljivo in zadržano dekle, zato prvi dnevi zanj niso lahki. V podporo ji je babica, energična in odštekana gospa, ki je tako kot Jamie gluha in živi v Parizu. Ko babica pristane v bolnišnici, Jamiejina družina odhiti k njej, Jamie pa pustijo v internatu na Nizozemskem. Njeno zaskrbljenost opazi samozavestna in odločna sošolka Imane, ki predlaga, da se dekletki kar sami odpravita v Pariz. Stvari se hitro zapletejo in dekletki ostaneta brez vozovnic. Od-

ločita se za štopanje, ki jima naproti pripelje mnogo zanimivih ljudi in postavi njuno prijateljstvo na preizkušnjo.«

Po predvajanju filma je sledil pogovor z režiserko Nicole Van Kilsdonk, ki je bil prav tako tolmačen v slovenski znakovni jezik. Rojena je bila leta 1965 v Velsnu na Nizozemskem. Po diplomski iz novinarstva je diplomirala še na Nizozemski filmski in televizijski akademiji. Ustvarja tako za otroška kot odrasla občinstva. Za Spletno TV je povedala, da je zamisel za film dobila na obisku v zavodu za gluhe in naglušne otroke: »Začelo se je že pred kar nekaj časa, ko sem snemala neki drugi film v šoli z gluhih otroki. Tam smo imeli sicer veliko pomoči, a sem kmalu ugotovila, da ne vem veliko o tem. Ta dva svetova sprva ne dajeta občutka prepletenosti. Odločila sem se, da bom to raziskala. In bolj ko sem raziskovala, bolj prepričana sem bila, da želim narediti film o tem z otroki v glavnih vlogah. Toda ne, da bi prikazovali, kako težko je gluhim, tem-

Kultura

Prizori iz filma  
Oktenksčau



*več da jih prikažemo v lepi, pustolovski, svetli zgodbi.«*

Med snemanjem filma je bila ves čas navzoča tolmačka, ki je režiserki pomagala pri sporazumevanju z glavnima igralkama. Tako je tudi režiserka dobila globlji vpogled v življenje gluhih in se ob tem marsikaj naučila. *»Med drugim ne smemo pozabiti, da je treba vse opremiti s podnapisi, tudi zvok, na kar nekatere filmske združbe velikokrat pozabijo. Pred nekaj leti bi morda tudi sama pozabila na to, a danes vem in se trudim, da film naredimo dostopen vsem.«*

Več ko bo filmov na to temo, bolj bo širša družba seznanjena s posebnostmi gluhe skupnosti in bolj jo bo razumela. Tudi naslednji film odstira tančico skrivnosti s tega področja. Na 39. festivalu LGBT filma je bil predvajan mehiški film *Vsa tišina*, ki govori o naglušnosti: *»Miriam dopoldne poučuje znakovni jezik, popoldne pa sodeluje pri profesionalni gledališki produkciji. Živi v stabilnem in strastnem razmerju s partnerko Lolo. Čeprav je*



Prizor iz filma *Vsa tišina*



*njeno življenje že močno povezano z rutino gluhih oseb, se ji svet začne sesuvati, ko odkrije, da tudi sama izgublja sluh. Čeprav ima gluhe starše, gluhe prijateljice in gluho partnerico, se znajde pred težko preizkušnjo, ker noče sprejeti sveta brez zvoka.«*

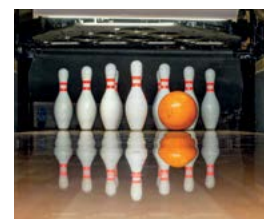
Po ogledu filma je potekal pogovor z režiserjem Diegom del Rio. Govoril je v angleščini, pogovor pa je bil sočasno tolmačen v slovenski znakovni jezik. Med raziskovanjem kulture gluhih v Mehiki je spoznal, kako različna življenja živijo recimo gluhi, ki odraščajo v družini gluhih, v primerjavi s tistimi, ki živijo v družinah slišočih, ali tisti, ki se šele spopadajo z izgubo sluha. Cilj filma je med drugim tudi predstaviti to raznovrstnost sveta gluhih. Film je prejel nagrado občinstva, roza zmaja.

Na festivalu je bilo prikazanih 24 igranih in dokumentarnih celovečernih filmov ter 19 kratkih filmov. Nagrado žirije je prejel špansko-bolgarski film *Liuben* režiserja Vencija Kostova, ki *»razkriva kompleksnost izkušnje biti gej, migrant, etnično, socialno in ekonomsko zatiran«*, kot je zapisala strokovna žirija.



# Koledar državnih prvenstev gluhih 2024

Športna panoga	Predvideni datum	Lokacija
Šah – posamično in ekipno	24. 2. 2024	MDGN Slovenske Konjice, Gostilna Kuzman, Vitanje
Badminton (M/Ž)	2. 3. 2024	DOZIS Dolenjske in Bele krajine, Športni center Livada Novo mesto ali ŠC Košenice Novo mesto
Bovling – posamično in dvojice	16. 3. 2024	DGN Ljubljana, BK 300
Odbojka (3M + 3Ž)	6. 4. 2024	DOOS celjske regije
Bovling – trojice	20. 4. 2024	DGN Podravja Maribor, Bowling center Strike
Dvoranski nogomet	Med letom	Državna liga, štirje gostitelji
Balinanje – posamično	8. 6. 2024	DOOS celjske regije, Balinišče Bulldog Trbovlje
Športni ribolov	15. 6. 2024	DGN Posavja Krško, Ribniki Mačkovec pri Brestanici ali Ribolovni teren ob Savi (Brestanica)
Orientacijski tek (M/Ž)	22. 6. 2024	AURIS Kranj
Balinanje – dvojice (M)	6. 7. 2024	DGN Severne Primorske
Odbojka na mivki (M/Ž)	31. 8. 2024	MDGN Velenje
Balinanje – ekipno	7. 9. 2024	DGN Južne Primorske, BŠD JADRAN IZOLA
Košarka 3 x 3	5. 10. 2024	DGN Ljubljana
Pikado	5. 10. 2024	DGN Podravja Maribor, Tabor





Veronika Preložnik | Foto: DOZIS Dolenjske in Bele krajine

## Korak bližje osebam z izgubo sluha

Z razumevanjem slovenskega znakovnega jezika si korak bližje osebam z izgubo sluha. Lažje se jim približaš in z njimi vzpostaviš odnos. Tako se tudi oni počutijo v družbi sprejete. Društvo oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine je udeleženkam tečaja v preteklih treh mesecih ponudilo vse znanje, da smo naredile začetne korake na poti razumevanja jezika. Vsega tega ne bi zmogle brez tolmačke Simone Smuk, ki nam je bila z iskricami v očeh in zgledom v oporo in pomoč pri učenju.

Za tečaj sem se odločila, ker sem si tega znanja že dolgo želela. Kljub temu da živim kar nekaj kilometrov stran od Novega mesta, mi pot nikoli ni povzročala težav. Zavedala sem se, da grem v družbo ljudi, ki imajo podobne cilje, vrednote in predvsem željo po razumevanju gluhih in naglušnih.

Menim, da lahko učenje tega jezika ruši nevidni zid med slišječimi in gluhih. Sporazumevanje prinaša tudi vidik varnosti v nekem okolju, zato si želim, da bi čim več oseb z izgubo sluha v sodobni družbi občutilo varnost, sprejetost in razumljenost.

Udeleženke tečaja smo ob sredinih srečanjih vzpostavile prijeten prijateljski odnos in se skupaj učile, smejale ter s kretanjem vzpostavile vez, ki nas bo povezovala še naprej. V imenu vseh kolegic s tečaja si upam trditi, da s hvaležnostjo v srcu končujemo začetni tečaj slovenskega znakovnega jezika in komaj čakamo priložnosti, v katerih bomo usvojeno znanje lahko uporabile.



Vesela Banič | Foto: DOZIS Dolenjske in Bele krajine

## Zaključek leta tudi za skupino za samopomoč naglušnih

Predlog in ustanovitev skupine za samopomoč naglušnih mi je uspelo uresničiti, ko je aprila 2002 sodelovanje potrdila dipl. psih. Bernarda Babič, spec. klinične psihologije. Imeli smo veliko srečo, da je, čeprav preobremenjena in z nekaj zadržanosti, prevzela vodenje skupine, saj o naglušnosti ni vedela ničesar. Vztrajala je skoraj šest let. Mi vztrajamo skupaj že sedemnajst let! Smo najstarejše združenje med trinajstimi društvi Slovenije. Bistvo sestajanja se ni spremenilo. Izmenjavamo si izkušnje, skupaj rešujemo težave in stiske, ki jih doživljamo zaradi okvare sluha. Redna srečanja imajo posebno vrednost, saj jih vodi oseba, ki je prestala proces reševanja lastne invalidnosti. Tega pa strokovnjaki kljub znanju ne morejo doseči.

V letu 2023 smo se sestali devetnajstkrat, kar je lepa redna udeležba, saj se sestajamo dvakrat na mesec. Letni dopusti in prazniki so izvezeti. Srečanja potekajo v društvenih prostorih, občasno na domu člana skupine in izjemoma v Moravskih Toplicah. Poudariti je treba, da so najvztrajnejši prav tisti člani, ki se pripeljejo od najdlje in imajo tudi po več kot pol ure vožnje do mesta. Starost skupine se giblje v razponu od petinpetdeset do petinosemdeset let. V decembru smo se zbrali pri Jelki, na njenem prijetnem in praznično okrašenem domu. Ob hrani in pijači smo v štirih urah veselega druženja končali letošnja snidenja. Da bi bilo zdravo, slišno in uslišano novo leto vsem nam v teh negotovih in nemirnih časih.



DOOS celjske regije Zdenka Jagodič | Foto: DOOS celjske regije

## Pohod po dežju z društvom oseb z okvaro sluha celjske regije

Celjsko društvo oseb z okvaro sluha dejavno sodeluje s svojimi člani in skrbno pripravlja vse dogodke, ki jih je vključilo v letni program na različnih področjih.

Za del skupine članov so zanimivi pohodi z vodnikom Robertom Čemažarjem, ki nas enkrat mesečno povabi, da gremo uživati v gore, v naravo, skratka, na zdrav način življenja. Tudi 18. avgusta 2023 smo krenili na pot, tokrat na poplavljeni Zgornjo Savinjsko dolino. Pogled na območje okrog Savinje je bil res milo rečeno grozen, tudi ceste so bile na nekaterih delih zožene, a nam je kljub temu uspelo avtomobile parkirati nad Mozirsko kočo, od tam pa peš čez travnike, gozdove, pašnike, malo dol, še več gor vse do Smrekovca – do koč. Za popoldan je bila

tam napovedana možnost neviht, a se je naš vodnik po vremenski napovedi prepričal, da bo do dveh popoldne lepo vreme, zato smo krenili zgodaj zjutraj, da se izognemo nevihtam.

Med potjo nas je obdajala čudovita travna ruša med drevesi, od koder so nas zvalili jurčki, nekateri lepi, majhni in mladi, drugi že kar krepko zdelani, precej mokri ali črvivi, tu in tam pa tudi borovničke, da smo si osvežili dah. Gobice so nas precej angažirale in nam na poti ukradle kar nekaj dragocenega časa.

Ko smo prispeli do koč, se je zunaj prikazal mlad natak, ki ni želel, da vstopimo v lokal. Povedal je, kaj imajo, in sprejel naročila. Črni oblaki so se začeli premikati po nebu, mi pa

## Iz naših društev



Med potjo so nabirali tudi gobe in borovnice.

smo zelo dolgo čakali na svoj zaslužen obrok. Natakár je trdil, da do petih ne bo dežja, da smo lahko povsem mirni, ker pozna to okolje, a ni bilo tako.

Za nazaj smo se zmenili, da ne nabiramo gob in borovnic, da se čim prej še suhi vrnemo do avtomobilov. Skupina je štela tudi nekaj novih članic, ki kondicijsko niso bile najbolj pripravljene, pa še ozračje je dišalo po vlagi, ker se je pripravljala nevihta. Tempo je bil v skladu z našimi možnostmi, a petnajst minut pred koncem poti, pred spustom, je začelo škropiti, nato pa se je kar naenkrat resno ulilo. Na hitro smo iz nahrbtnikov potegnili dežnike in pelerine, da bi bili čim manj mokri, in tisti med prvimi smo pospešili korak, da bi čim prej prišli do strehe. A dež je neusmiljeno

lil in nas krepko zmočil, še posebej tiste, ki so bili počasnejši, tako da smo se vsi, ki smo imeli rezervna oblačila v plastičnih vrečkah v nahrbtnikih, popolnoma preoblekli. Izkazalo se je, da ni bila točna natakárjeva napoved, ampak vodnikova, toda ker nismo upoštevali navodil, nas je zmočilo.

Naša članica je ta dan praznovala rojstni dan in nas je povabila na kavico na koč, mene pa potem k sebi domov še na torto, kavo in penino, kar je doma pripravil mož.

Pester, naporen in poseben dan bo ostal v spominu vseh, ki smo se udeležili tega poletnega druženja. Hvala Društvu oseb z okvaro sluha Celje za organizacijo pohodov in vse, kar dobimo ob tem.



Tudi počitek je pomemben.



Tatjana Pirečnik | Foto: MDGN Velenje

## Zabava ob koncu leta 2023

V soboto, 16. 12., smo se srečali na tradicionalni zabavi ob koncu leta, da se skupaj poveselimo in pogledamo nazaj v leto, ki se poslavlja. Priprave na ta dogodek so se začele že spomladi, ko je predsednik izbral in rezerviral gostišče Rimljan v Šempetru v Savinjski dolini.

Priznanja ekipi ribičev  
za dosežke v letu 2023



Zaključek leta 2023 v MDGN Velenje v Šempetru v Savinjski dolini je bil več kot le zabava. Bil je trenutek združevanja, veselja in zahvale. Najprej je predsednik Franc Forštner pozdravil vse prisotne, nato smo podelili priznanja ribičem, ki so bili naj športna ekipa v letu 2023. Posebno zahvalo je namenil folklorni skupini Oljka, ki je skupaj z našimi člani sodelovala na slavnostni prireditvi ob mednarodnem dnevu v Velenju. Zahvalil se je vsem sodelujočim, ki so s svojo predanostjo in trudom omogočili, da je bil ta dogodek tako poseben.

Ob okusni večerji nam je večer popestrila živa glasba. Raznovrsten glasbeni izbor je ustvaril vzdušje, primerno za vse okuse. Od domačih ritmov do sodobnih uspešnic je bila glasba magnet, ki je pritegnil vse navzoče na plesišče. Plesne korake so spremljali smeh, veselje in navdušenje, kar je

## Iz naših društev

dalo pridih brezskrbne zabave. Vzdušje je bilo polno energije in pozitivnih vibracij. Članice in člani smo se sprostili, povezovali in ustvarjali nepozabne spomine. Bila je priložnost, da se skupaj ozremo na preteklo leto, se spomnimo dosežkov in se veselimo prihajajočih izzivov. Ob pogledu nazaj lahko rečemo, da je bil to resnično nepozaben večer, poln smeha, glasbe in prijateljstva. Takšni dogodki gradijo vezi, ustvarjajo spomine in puščajo sledi v srcih vseh članov.



Ob večerji



Edita Kos Martinšek | Foto: MDGN Velenje

# Keramične ustvarjalnice v MDGN Velenje

Z velikim veseljem sem tudi letos vodila keramične delavnice v društvu. Vsak torek se srečamo, da se predamo čarom oblikovanja

keramičnih mojstrov. Čeprav smo se najprej lotili preprostih oblik in izdelkov, smo sčasoma prešli k zahtevnejšemu delu. Člani



Nastale so prave umetnine.

društva so pravi ustvarjalni navdušenci, ki se zavzeto potrudijo, da bi izpopolnili svoje veščine. Opaziti je, kako so od začetka delavnic do zdaj zrasli in se razvijajo kot ustvarjalci.

Eden od vrhuncev letošnjega leta je bila izdelava posebnih brošk ob mednarodnem dnevu gluhih. Vsak udeleženec je prejel unikatno broško, ki smo jo oblikovali skupaj na delavnicah. To je bil poseben način izražanja naše kreativnosti in povezanosti ob pomembnem dogodku, ki ga praznujemo skupaj.

V zadnjih delavnicah smo se posvetili izdelavi keramičnih angelčkov, ki bodo krasili domove udeležencev v prazničnem času. Ta projekt je ne le izraz naše kreativnosti, ampak tudi prispevek k ustvarjanju prazničnega vzdušja ter izraz naše povezanosti kot skupnosti.

Zame je res čast, da je keramična delavnica tako dobro obiskana, in vedno znova sem navdušena nad čudovitimi stvaritvami, ki nastanejo pod rokami članov društva. Z veseljem napovedujem, da bom tudi v prihodnjem letu še naprej vodila delavnice, polna pričakovanj glede novih ustvarjalnih projektov, ki jih bomo skupaj ustvarili.

Keramične delavnice v MDGN Velenje niso le priložnost za ustvarjanje, temveč tudi za gradnjo skupnosti, učenje novih veščin in bogatenje našega druženja. Zahvaljujem se vsem članom društva za njihovo predanost in trud ter se veselim, da bomo tudi v prihodnje soustvarjali čudovite keramične mojstrovine. Naj ustvarjalnost in povezanost še naprej krasita naše skupno potovanje skozi svet keramike!





Tatjana Pirečnik | Foto: MDGN Velenje

## Preverjanje telesne pripravljenosti

Skrb za zdrav način življenja članov je eden od pomembnih ciljev delovanja našega društva. Vsi se zavedamo pomena telesne dejavnosti in zdrave prehrane, a nam po večini zmanjkuje motivacije. Zato smo v sodelovanju z ZD Velenje, kjer deluje Center za krepitev zdravja, organizirali preizkus telesne pripravljenosti. Testiranje so izvedle prijazne delavke centra. Izpolnili smo vprašalnik, potem so nam izmerili tlak. Sledile so različne vaje in testi gibljivosti, vzdržljivosti in moči. Zdaj smo vsi v pričakovanju rezultatov, ki jih bomo dobili po pošti,

skupaj z navodili za izboljšanje naše telesne pripravljenosti.



Izpolnjevanje vprašalnika



Udeleženci  
so z zanimanjem  
prisluhnili predavanju.

Helena Medved | Foto: MDGN Velenje

## Spletne prevare

V društvu MDGN Velenje je potekalo predavanje z naslovom Spletne prevare, ki ga je v sodelovanju s Policijo Velenje izvedel g. Uroš Medved. Živimo v času sodobnih tehnologij in večinoma nas ni dovolj večjih, da bi sami odkrili zlorabe. Zato je nadvse koristno, da nas strokovnjaki opozorijo na najpogostejše goljufije. G. Medved nas je najprej opozoril na spletno stran [www.varninainternetu.si](http://www.varninainternetu.si). Tam najdemo veliko koristnih nasvetov in tudi brošuro ABC varnosti na spletu. Zlorabe lah-

ko prijavimo na spletni strani SI.CERT. Predavatelj nam je preprosto povedal, kako goljufi zbirajo podatke o nas, nas zavajajo in izkoriščajo. To jim največkrat uspe, ker smo preveč zaupljivi in včasih tudi naivni. Velik motiv pa je tudi pridobitev finančnih ugodnosti, za katere smo še posebej dovzetni. Najlepše se zahvaljujemo tudi policistu, da nam je predstavil toliko koristnih informacij in nas opozoril na večjo previdnost.

ZDGNS

# Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.



## ✓ Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

## ✓ Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

## ✓ Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljičah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

## ✓ Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

## ✓ QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

## ✓ Gluhoslepi

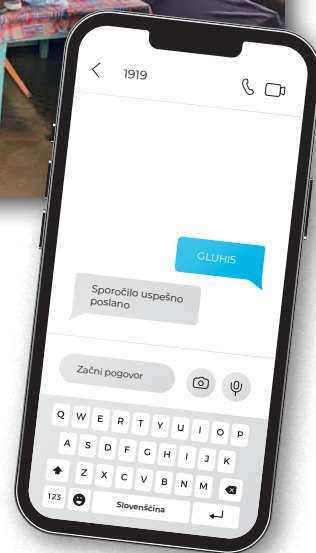
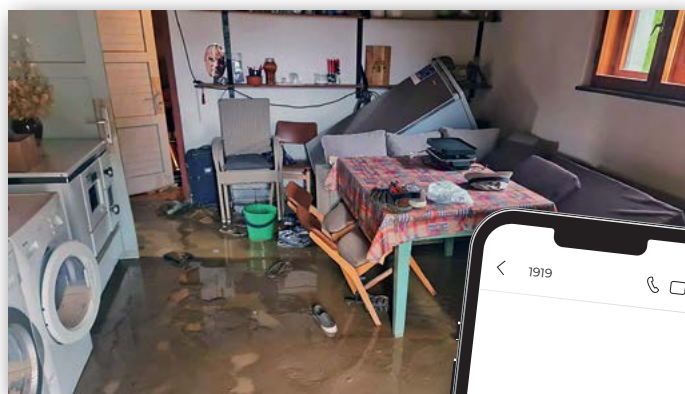
Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.





# POPLAVE 2023

**V poplavah so ogromno škodo utrpeli tudi gluhi in naglušni, zato Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije zbira pomoč.**



Pomagate lahko s sporočilom (SMS)

Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo **GLUHI5** na številko 1919 in prispevali boste 5 EUR za pomoč prizadetim v poplavah.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev podjetij Telekom Slovenije, Telemach, A1, T-2.

Pravila in pogoji za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija so objavljeni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Pomagate lahko tudi z nakazilom po položnici:

**Ime plačnika** UPN QR - potrdilo

**Namen in rok plačila**  
**POSLEDICA UJME 2023 - POPLAVE**

**Znesek**  
**EUR**

**IBAN in referenca prejemnika**  
**SI56 0201 3001 7289 390**  
**SI00 04082023**

**Ime prejemnika**  
**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE,**  
**DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA**

**Koda QR**

**IBAN plačnika**

**Polog**  **Dvig**

**Referenca plačnika**

**Ime, ulica in kraj plačnika**

**Znesek** **EUR** **Datum plačila** **Nujno**

**Koda namena** **Namen plačila** **Rok plačila**

**CHAR** **POSLEDICA UJME 2023 - POPLAVE**

**IBAN prejemnika** **SI56020130017289390** **UPN QR**

**Referenca prejemnika** **SI0004082023**

**Ime, ulica in kraj prejemnika**  
**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE,**  
**DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA**

Podpis plačnika (neobvezno žig)